

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts konkurence@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

27.07.2016. Nr. 1-13/822

Zemkopības ministrijai

Par likumprojektu “Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā” (14.07.2016., VSS-681)

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir izvērtējusi Zemkopības ministrijas sagatavoto likumprojektu “Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā” (VSS-681, 14.07.2016. protokola Nr.27, 26.§) un izsaka šādu iebildumu, vienlaicīgi neatbalstot tālāku likumprojekta virzību.

KP kompetences ietvaros norādām, ka, ņemot vērā konkurences būtisko lomu ekonomikas izaugsmē, tostarp, veterinārmedicīnas tirgū, ir svarīgi, lai valsts, izdodot normatīvos aktus, ņemtu vērā arī brīvas konkurences nozīmi tirgū. Ievērojot to, ka likumprojekts paredz, ka turpmāk Pārtikas un veterinārajam dienestam, izņēmuma gadījumos, būtu tiesības nodrošināt patērētājam tādu pašu pakalpojumu, kādu pašlaik jau nodrošina tirgus dalībnieki, būtu uzskatāms, ka tādā veidā valsts institūcija pēc būtības konkurētu ar tirgus dalībniekiem par pakalpojuma sniegšanu.

Ierobežojumi publisko personu darbībai ir paredzēti tamdēļ, ka publisko personu mērķis nav peļņas gūšana, bet nozares uzraudzība, līdz ar to šo personu iesaistīšanās komercdarbībā rada tirgus izkropļojuma risku. Tāpēc publisko personu komercdarbība ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, kad pastāv sevišķs attaisnojums šādas komercdarbības veikšanai. Attaisnojumi, kas būtu pēc analogijas piemērojami arī konkrētajā situācijā, ir uzskaitīti Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā. Norādāms, ka izkropļojuma risku var radīt arī valsts iestādes realizētas darbības, pat, ja tās netiek veiktas peļņas nolūkā un nav uzskatāmas par komercdarbību. Protams, ir jāņem vērā mērķis, ar kādu valsts institūcija nodrošinātu konkrētā pakalpojuma sniegšanu, un vai šis pakalpojums būtu uzskatāms par sekundāru iestādes pamatfunkciju izpildei, tomēr, vērtējot likumprojektu un tā sākotnējās ietekmes izvērtējumu jeb anotāciju, KP ieskatā minētie apsvērumi nav pietiekami pamatoti šādu darbību veikšanai.

Attiecīgi ir izvērtējama Pārtikas un veterinārā dienesta veicamo saimniecisko darbību nepieciešamība konkrētā mērķa sasniegšanai, ievērojot to, ka likumprojekta anotācijā nav ietverts skaidrojums, pēc kādiem aprēķiniem Pārtikas un veterinārā dienesta pakalpojums varētu būt par 50-70% lētāks kā tirgus dalībnieku piedāvātais pakalpojums, kas pirmšķietami varētu palielināt pakalpojuma pieejamību patērētājiem. Papildus norādāms, ka nav sniegta arī informācija par to, ka tirgus bez Pārtikas un veterinārā dienesta iesaistes saimnieciskajā darbībā nespētu nodrošināt pakalpojuma pieejamību patērētājam vai nodrošināt pakalpojumu par patērētājam pieejamām cenām.

Publiskai personai, darbojoties jomā, kurā preces un pakalpojumus tirgus dalībnieki spēj piedāvāt brīvas konkurences apstākļos, pastāv augsts risks deformēt konkurenci un ilgtermiņā ne tikai negatīvi ietekmēt komercdarbības vidi, bet arī patērētāju intereses. Valsts tieša vai netieša

ienākšana tirgū, ieguldot publiskos finanšu līdzekļus saimnieciskajā darbībā, kā arī pastāvošie riski, ka šāda saimnieciskā darbība ar dažādiem līdzekļiem var tikt atbalstīta arī vēlāk, samazina tirgus dalībnieku vēlmi un stimulus ieguldīt komercdarbības attīstībā, tajā skaitā izglītojot darbiniekus. Tādējādi, neesot pietiekamam objektīvam pamatojumam, KP iebilst pret tā subjektu loka paplašināšanu, kas var nodarboties ar suņu apzīmēšanu.

Šo apsvērumu dēļ KP uzskata, ka nav atbalstāma Pārtikas un veterināra dienesta darbība tirgū, jo īpaši ja tirgū nav konstatēta nepietiekama konkurence un tirgus bez valsts iestādes tiešas vai netiešas līdzdalības spēj nodrošināt patērētāju (klientu) vajadzības. Jebkurā gadījumā, ņemot vērā, ka tiesības uz neizkropļotu konkurenci ir aizsargājama sabiedrības interese¹, publiskai personai, uzsākot pakalpojumu sniegšanu, atbilstoši labas pārvaldības principam ir jāizvērtē attiecīgo darbību ietekme uz konkurenci un jāatturas no tām, ja iespējama konkurences kropļošana.

Ņemot vērā minēto, likumprojekta anotācijā iztrūkst pamatojuma par iecerēto darbību ietekmi uz konkrēto tirgu, konkurences līmeņa un kvalitātes samazināšanas risku izvērtējuma. Ziņojumā jāsniedz papildu argumenti un apsvērumi par objektīviem apstākļiem, kuru rezultātā izvēlētais risinājums sniedz lielāku ieguvumu patērētājiem, sabiedrībai, ļauj efektīvāk un lietderīgāk izmantot valsts resursus (apmācot Pārtikas un veterinārā dienesta inspektoros) u.c. salīdzinājumā ar brīvas un līdzvērtīgas konkurences nodrošināšanu veterinārmedicīnas pakalpojumu sniegšanā.

Vienlaikus KP vērs uzmanību, ka jebkuram normatīvo aktu projektam, kas tiktu sastādīts, pieņemot konceptuālo ziņojumu, un ietekmētu konkurences līmeni, ir jāpievieno novērtējuma ziņojums, kas detalizēti atspoguļo projekta ietekmi uz konkurenci. Novērtējuma ziņojums sagatavojams atbilstoši KP Konkurences novērtēšanas vadlīnijām valsts un pašvaldību lēmumu pieņēmējiem (2015)².

Ar cieņu
priekšsēdētāja

S.Ābrama

---

¹ Satversmes tiesas 2012.gada 6.decembra spriedums Nr.2012-01-01, 17.punkts.

<http://www.satv.tiesa.gov.lv/upload/spriedums-2012-01-01.pdf>

² Konkurences padomes sagatavotās Konkurences novērtēšanas vadlīnijām valsts un pašvaldību lēmumu pieņēmējiem <http://kp.gov.lv/documents/9e408cd15d441efb1a399b698164ad4baedf6177>

KPAIz_25072016_VSS-681; Atzinums par likumprojektu "Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā" (14.07.2016., VSS-681)